

Londonda Avropa liderlərinin fəvqəladə sammiti başa çatıb

Londonda Avropa liderlərinin fəvqəladə sammiti keçirilib. Əsas diqqət Ukraynaya gələcək dəstəyə yönəlib. Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski martın 1-də Böyük Britaniyanın paytaxtına gəlib. Müşahidəçilər onun ABŞ Prezidenti Donald Trampa ictimai mübahisəsindən sonra Londonda hərarətlə qarşılandığını deyiblər.

Starmer sammitdən əvvəl Ukrayna Prezidenti Zelenski ilə ikitərəfli görüş keçirib. Görüşün yekununda iki ölkə arasında kredit sazişi imzalanıb. Bu müqavilə çərçivəsində ayrılan vəsait Ukraynada silah istehsalı üçün istifadə olunacaq.

Tarixi "Lancaster House" kompleksində baş tutan sammitdə Ukrayna, Almaniya, Danimarka, İspaniya, İtaliya, Niderland, Norveç, Polşa, Fransa, Türkiyə, Finlandiya, İsveç, Çexiya və Rumıniyanın hökumət rəhbərləri və nazirləri iştirak ediblər.

İştirakçılar arasında NATO-nun baş katibi Mark Rütte, Avropa İttifaqı (Aİ) Komissiyasının sədri Ursula fon der Lyayen, AB Şurasının sədri Antonio Kosta və Kanadanın baş naziri Castin Trüdo, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın adından isə xarici işlər naziri Hakan Fidan olublar.

ABŞ Prezidenti Donald Tramp və Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski arasında mübahisədən sonra baş tutan sammitin iştirakçıları ABŞ-nin Ukraynaya dəstəyini və ölkənin təhlükəsizliyinin təmin edilməsində Aİ-nin rolunu da müzakirə ediblər. Onlar "Rusiyanın gələcək təcavüzünün qarşısını almaq üçün" tədbirləri də nəzərdən keçiriblər.

Sammitdən əvvəl jurnalistlərə müsahibə verən baş nazir, Tramp və Zelenski arasındakı müzakirəni ofisindən izlədiyini söyləyib: "Mən dərhal Prezident Tramp və Prezident Zelenskiyə zəng etdim, çünki düşünürəm ki, bu mərhələdə Ukraynada davamlı sülhə diqqət yetirməliyik. Bu həm də Avropanın və Böyük Britaniyanın təhlükəsizliyi və müdafiəsi üçün vacibdir".

Starmer əlavə edib ki, onlar Ukrayna ilə Fransa və bir və ya iki başqa ölkə ilə müharibəyə son qoymaq planı üzərində işləmək barədə razılığa gəliblər. Bu plan daha sonra ABŞ ilə müzakirə olunacaq.

Sammit başa çatdıqdan sonra Britaniya hökumətinin başçısı deyib: "Düşünürəm ki, Avropa ölkələri bu məsələdə daha böyük rol oynamalı və təhlükəsizlik zəmanətləri verməlidir. Mən bu barədə Fransa prezidenti Makron və başqaları ilə danışacağam. Amma mən həmişə demişəm ki, ABŞ-nin orada olması lazım olacaq, çünki

ABŞ olmadan bu zəmanətlərin effektivliyini düşünmürəm".

Londondakı görüşdən əvvəl Starmer Baltikyanı ölkələrin liderləri ilə videokonfrans vasitəsilə danışıb. Yekunda Estoniya Prezidenti Alar Karis bəyan edib ki, Avropa Ukraynanın təhlükəsizliyinə təminat üçün əsas məsuliyyət yükünü daşımalıdır. Karis ABŞ-nin də iştirakının zəruri olduğunu vurğulayıb. Qərbin birliyini qorumaq üçün İtaliyanın baş naziri Corcia Meloni Avropa və ABŞ arasında zirvə görüşünün keçirilməsi ideyasını irəli sürüb və bu, Polşada da dəstəklənib.

Polşanın baş naziri Donald Tusk bildirib ki, "milli təhlükəsizliyimizin maraqları naminə Ukraynanın tərəfini tutmaqla yanaşı, eyni zamanda Polşa ilə Avropa, bütün Qərb və ABŞ ilə mümkün olan ən yaxın ittifaqın qəti tərəfdarıdır".

Estoniyanın müdafiə naziri Hanno Pevkur hesab edir ki, Avropanın qarşısında iki vəzifə durur: Kiyevə hərbi yardımın ötürülməsini sürətləndirmək və Ukraynanın gələcək təhlükəsizliyinin təmin edilməsində daha fəal rol almaq. Ağ Evdə Zelenski ilə Tramp arasında baş verən mübahisədən sonra Avropa liderlərinin daha bir məqsədi var: Avropanın ABŞ və Ukraynanı danışıqlar masasına qaytarması. Nazirin dediyinə əsasən, bu gün Avropa göstərə bilər ki, bizim istəyimiz, gücümüz var, Ukraynada sülhün necə əldə olunacağını müzakirə etmək üçün Ukrayna, ABŞ və Avropanı bir araya gətirmək üçün bütün imkanlarımız mövcuddur.

AK rəhbəri Avropanı yenidən silahlandırmaq planını vəd edir

Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Lyayen Avropa ölkələrini yenidən

silahlanmaya çağırıb və yaxın günlərdə bununla bağlı plan təqdim edəcəyinə söz verib. "Deutsche Welle" xəbər verir ki, siyasətçi bu barədə martın 2-də Londonda Ukrayna üzrə sammitdən sonra bəyanatla çıxış edib.

O, Avropa ölkələrinin liderləri ilə danışıqları "yaxşı və səmimi müzakirə" adlandırıb. Fon der Lyayen deyib ki, Ukrayna iqtisadiyyatını və ordusunu dəstəkləmək üçün "hərtərəfli təhlükəsizlik zəmanətlərinə" ehtiyac var.

"Biz təcili olaraq Avropanı yenidən silahlandırmalıyıq" deyən AK rəhbəri daha sonra bildirib: "Uzun müddətdir kifayət qədər investisiya qoyulmadığından sonra indi müdafiə sahəsinə sərmayələri artırmaq vacibdir. Bu, Avropa Birliyinin təhlükəsizliyi üçün lazımdır. Yaşadığımız geostrateji mühitdə biz ən çətin vəziyyətə hazırlaşmalıyıq".

Ursula fon der Lyayen müdafiə xərclərini artırmaq üçün vergi siyasətində mümkün dəyişiklikdən də danışıb və qeyd edib ki, Aİ dövlətləri müdafiə xərclərini kəskin şəkildə artırmaq üçün daha çox maliyyə sahəsinə ehtiyac duyurlar. Onun sözlərinə görə, Avropa Komissiyası martın 6-da Brüsseldə keçiriləcək Aİ sammitində müvafiq plan təklif edəcək.

Amerika Birləşmiş Ştatları ilə dialoqla bağlı suala AK rəhbəri belə cavab verib: "Biz sizinlə birlikdə demokratiyanı və qanunun aliliyi prinsipini müdafiə etməyə hazırıq, ona görə ki, ölkələr hücum edə bilməz, qonşusunu qorxuda bilməz və güc yolu ilə sərhədləri dəyişdirə bilməz".

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"